Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2020-890
(mr. F.H.E Boerma, voorzitter en mr. A.C. Bek, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 24 januari 2020
Ingediend door	: de heer [naam Consument 1], mevrouw [naam Consument 2], verder gezamenlijk te noemen Consumenten
Tegen	: Coöperatieve Rabobank U.A., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de Bank
Datum uitspraak	: 4 november 2020
Aard uitspraak	: Niet-bindend advies
Uitkomst	: Vordering afgewezen

Samenvatting

De Bank heeft uit eigen beweging de risico-opslag op de hypothecaire geldlening van Consumenten per 1 december 2019 verlaagd, vanwege de gewijzigde verhouding tussen de totale hypothecaire geldlening en de waarde van de woning. Consumenten hebben gesteld dat de Bank deze verlaging per 21 juni 2018 had moeten doorvoeren en vorderen dat de verlaging met terugwerkende kracht alsnog plaatsvindt en dat de teveel betaalde rente aan hen wordt vergoed. De Bank heeft gemotiveerd verweer gevoerd. De Commissie oordeelt in lijn met eerdere uitspraken dat de Bank niet kan worden verplicht de verlaging met terugwerkende kracht door te voeren en wijst de vorderingen af.

1. De procedure

1.1 De Commissie beslist op basis van haar Reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat hierbij om: 1) de klacht van Consumenten; 2) de aanvullende stukken van Consumenten; 3) het verweerschrift van de Bank en 4) de repliek van Consumenten.

1.2 De Commissie is van oordeel dat dit geschil zich leent voor verkorte behandeling als bedoeld in artikel 32 van haar Reglement. Dit betekent dat de uitspraak niet-bindend is en dus dat partijen elkaar er niet aan kunnen houden.

2. Het geschil

Gebeurtenissen die tot de klacht hebben geleid

2.1 Consumenten hebben in november 2004 een hypothecaire geldlening afgesloten bij de Bank (hierna: Lening I). Consumenten hebben gekozen voor een rentevastperiode van tien jaar tegen een rente van 5,2%. Na afloop van deze rentevastperiode hebben zij wederom gekozen voor een rentevastperiode van tien jaar tegen een rente van 3,6%.

In het rentepercentage van 3,6 is een opslag van 0,4% opgenomen, gebaseerd op de op dat moment gehanteerde tariefklassen door de Bank.

2.2 Consumenten hebben begin 2006 een hypothecaire geldlening afgesloten bij de Bank (hierna: lening II) met een rentevastperiode van negen jaar tegen een rente van 4,4%. Na afloop van deze eerste rentevastperiode is gekozen voor een rentevastperiode van tien jaar tegen een rente van 3,3%. In het rentepercentage van 3,3 is een opslag van 0,4% opgenomen, gebaseerd op de op dat moment gehanteerde tariefklassen door de Bank.

2.3 Consumenten hebben eind 2007 een hypothecaire geldlening afgesloten bij de Bank (hierna: lening III) met een rentevastperiode van tien jaar tegen een rente van 5,2%. Na afloop van deze eerste rentevastperiode is gekozen voor een rentevastperiode van drie jaar tegen een rente van 2,2%. In het rentepercentage van 2,2 is een opslag van 0,4% opgenomen, gebaseerd op de op dat moment gehanteerde tariefklassen door de Bank.

2.4 Op Lening I zijn de Algemene voorwaarden voor particuliere geldleningen van de Rabobank 2003 (hierna: AV 2003) van toepassing. Op Lening II en Lening III zijn de Algemene voorwaarden voor particuliere geldleningen van de Rabobank 2005 (hierna: AV 2005) van toepassing. In artikel 22 van zowel de AV 2003 als de AV 2005 is bepaald:

> *"**Artikel 22 Rente voor een bepaalde periode vast***
> *a. Tijdens een rentevastperiode zal de bank de rente niet wijzigen.*
> *(…)*
> *g. De rentewijzigingsdatum is de eerste dag na afloop van een rentevastperiode. De bank kan de rente op de rentewijzigingsdatum wijzigen."*

2.5 De Bank heeft Consumenten op 28 oktober 2019 per brief geïnformeerd dat zij de risico-opslag van de hypotheekrente heeft verlaagd vanwege de gewijzigde verhouding tussen de totale hypothecaire geldlening ten opzichte van de marktwaarde van de woning. Vanwege de koppeling met een spaarverzekering zou de risico-opslag eventueel verder verlaagd kunnen worden. De Bank heeft Consumenten daarom verzocht contact op te nemen. Na overleg met Consumenten is de risico-opslag per 1 december 2019 met 0,4% verlaagd.

2.6 Consumenten hebben naar aanleiding van deze verlaging een klacht ingediend bij de Bank, omdat zij van mening zijn dat de Bank de risico-opslag eerder had moeten wijzigen. Uitwisseling van standpunten tussen partijen heeft niet tot een oplossing van de klacht geleid, waarna Consumenten de klacht aan het Kifid hebben voorgelegd.

De klacht en vordering

2.7 Consumenten hebben gesteld dat de Bank ten onrechte de risico-opslag niet eerder dan op 1 december 2019 heeft verlaagd en daardoor in strijd met de op haar rustende zorgplicht heeft gehandeld. Consumenten worden ook op de hoogte gehouden van wijzigingen van de rentepercentages van hun spaarrekeningen, zowel verlagingen als verhogingen. Het is onbegrijpelijk dat deze service niet wordt geboden met betrekking tot de risico-opslag van de hypothecaire geldleningen, te meer nu Consumenten kosten betalen. De Bank heeft bovendien niet alleen gehandeld als kredietverstrekker, maar ook als tussenpersoon. Van de Bank had daarom een actieve houding mogen worden verwacht. Consumenten vorderen daarom dat de Bank de risico-opslag met 0,2% verlaagt, met terugwerkende kracht per 21 juni 2018, en de van 21 juni 2018 tot heden teveel betaalde rente aan hen vergoedt.

Het verweer

2.8 De Bank heeft zich gemotiveerd verweerd tegen de stellingen van Consumenten. Voor zover relevant zal de Commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

Rechtsvraag

3.1 Aan de Commissie ligt, kort samengevat, de vraag voor of de Bank de op haar rustende zorgplicht jegens Consumenten heeft geschonden door de risico-opslag per 1 december 2019 te verlagen, in plaats van per 21 juni 2018. De Commissie neemt ter beantwoording van deze vraag het volgende in overweging.

Beoordeling

3.2 De Commissie stelt vast dat tussen partijen drie overeenkomsten van hypothecaire geldlening, zoals bedoeld in artikel 6:217 Burgerlijk Wetboek (BW) tot stand zijn gekomen. In alle drie de overeenkomsten is een rentevastperiode overeengekomen. Op grond van artikel 22 sub a van de Algemene Voorwaarden wordt de rente gedurende de overeengekomen rentevastperiode niet gewijzigd. Een consument profiteert dus niet van een lagere rente, maar de Bank kan in deze periode de rente ook niet verhogen. De overeenkomst en de Algemene Voorwaarden bevatten geen bepaling dat de Bank verplicht is de risico-opslag – al dan niet uit eigen beweging – aan te passen gedurende de rentevastperiode. Er is bovendien geen rechtsregel die de Bank hiertoe verplicht. Zie ook Geschillencommissie Kifid nr. 2018-051.

3.3 De Commissie merkt op dat tussen partijen niet ter discussie staat dat de Bank een renteopslag van 0,4% in rekening mocht brengen vanwege de verhouding tussen de totale hypothecaire geldlening ten opzichte van de marktwaarde van de woning.

Als deze verhouding verandert, bijvoorbeeld als wordt afgelost op de hypothecaire geldlening of doordat de waarde van de woning stijgt, kan de tariefklasse wijzigen, waardoor de daarbij behorende renteopslag lager wordt. Het uitgangspunt is dat dit gebeurt na het verstrijken van de initieel overeengekomen rentevastperiode. De Bank heeft echter haar beleid gewijzigd, waardoor zij proactief haar klanten informeert als de verhouding tussen de hypothecaire geldlening en de waarde van de woning wijzigt.

3.4 Consumenten hebben gesteld dat de Bank op grond van de op haar rustende zorgplicht proactief op 21 juni 2018 de risico-opslag met 0,4% had moeten verlagen. De Bank heeft zich hiertegen verweerd en heeft gesteld dat zij hiertoe niet verplicht was of is. Door een beleidswijziging benadert de Bank nu wel haar klanten als een verlaging van de risico-opslag mogelijk is, maar dat betekent niet dat zij verplicht is dit met terugwerkende kracht te doen. De Bank is immers überhaupt niet verplicht haar klanten proactief te benaderen.

3.5 In lijn met eerdere uitspraken, zoals Geschillencommissie Kifid nrs. 2017-018, 2018-289 en 2019-755, oordeelt de Commissie dat de Bank op grond van wettelijke bepalingen noch op grond van haar zorgplicht is gehouden haar klanten op eigen initiatief te informeren over de mogelijkheden van het wijzigen van de risico-opslag vanwege een gewijzigde verhouding tussen de hypothecaire geldlening en de waarde van de woning. De Commissie oordeelt dat ook dat de Bank niet verplicht was haar beleid eerder te wijzigen. Dat de Bank Consumenten wel informeert over wijzigingen van de rentepercentages van hun spaar-rekeningen, leidt niet tot de conclusie dat zij deze dienst ook had moeten leveren voor de hypotheekrente.

Conclusie

3.6 Op grond van de voorgaande overwegingen concludeert de Commissie dat de Bank niet kan worden verplicht de risico-opslag per 21 juni 2018 te verwijderen. De Commissie oordeelt daarom dat de klacht ongegrond is en wijst de vorderingen af.

4. De beslissing

De Commissie wijst de vorderingen af.

Deze uitspraak is een niet-bindend advies, omdat deze beslissing is genomen in een verkorte procedure. Meer informatie hierover staat in artikel 32 van het Reglement, te vinden op de website van Kifid (www.kifid.nl/reglementen-en-statuten). Tegen deze uitspraak staat geen hoger beroep open bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. U kunt de zaak nog wel aan de rechter voorleggen.

Binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een verzoek indienen tot herstel van vergissingen in de uitspraak, zoals schrijffouten, een verkeerde naam/datum of rekenfouten. De beslissing van de Geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het Reglement Geschillencommissie Financiële Dienstverlening, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.